

Jiří Danzinger ...

... výroba modrotisku

Jiří Danzinger
 Se narodil 10. dubna 1952 v Olešnici na Moravě. Barvení a tisk plátna má v jeho rodině několik generací starou historii. Barvířem byl již jeho pradědeček a stejně tak i dědeček a otec. Není tedy divu, že na podobnou profesní dráhu se začal připravovat i on

sám. Řemeslu tiskaře se vyučil ve Školském ústavu lidové umělecké výroby v Praze, praktické zkušenosti pak sbíral v domácí dílně pod dohledem svého otce. Barvírna se mu ostatně stala celoživotním osudem. Nejprve zde pracoval jako zaměstnanec ÚLUV, poté, co mu byla dílna v 90. letech 20. století navrácena, jako živnostník. Do práce se postupně zapojila celá rodina, syn, pokračovatel rodinné tradice, se vyučil tiskařem a výrobní proces si osvojila i manželka Jaroslava. Ta společně s dcerou Andreou začala

Barvení plátna a také sukna má i v našich zemích velice starou tradici, která sahá až do středověku. K barvení se používalo nejrůznějších bylin a přírodních látek, naposledy též indiga, nazývaného „turecká čern“. K masovému rozšíření došlo v průběhu 18. století, když byla ve Francii zveřejněna technologie barvení a v rakouských zemích zrušeno clo na dovoz suroviny. Nová technika si brzy zajistila velkou oblibu, k čemuž přispěla okolnost, že se látka nebarvila celoplošně, ale pomocí formy se potiskovala rezerváží, která dala vzniknout bílému vzorku na modrém podkladě. Jednodušší vzory se do formy vyřezávaly, složitější pak vybíjely z drobných hřebíčků, jejichž skládáním vznikl požadovaný vzor. Motivy na formách jsou němými svědky dlouhé historie dílny. Mohli bychom mezi nimi najít bohaté květinové vzory, girlandy, vázy květin, ale také jednodušší motivy složené z drobných kvítků, puntíků a teček, dokládajících proměnu vkusu a postupné opouštění tradičních vzorů.

Současné výrobní postupy i používané vzory v dílně Jiřího Danzingera v plné míře vychází z tradice rukodělné výroby.

V barvirmě vzniká především různě vzorovaná metráž, kupony na sukně, ubrusy, prostírky a další zboží. Modrotisk je také výchozím materiálem pro výrobu nejrůznějších bytových doplňků, hraček a upomínkových předmětů. Technologie potiskování zůstává v základních krocích stejná jako před sto lety. Bavlněné plátno je nejprve zbaveno apretury, poté se důkladně pere, škrobí a mandluje.

Takto připravené se pomocí vzorované formy potiskuje rezerváží – papem – ze směsi kaolinu, arabské gumy a dalších chemikálií. Tisk vyžaduje cvik a zručnost, aby se docílilo stejnoměrných řad a sloupců a nedocházelo k překrývání nebo rozestupování vzorů. Potištěná látka se následně noří do studené indigové lázně.

Po obarvení se přebytečné indigo vypírá ve slabém roztoku kyseliny sírové, poté se odstraňuje rezerváž a ustaluje barva. Následuje opět škrobení a mandlování, po němž je výrobek připraven k expedici.

z modrotiskové metráže šít nejrůznější bytové doplňky, hračky a suvenýry, které je dnes možné zakoupit v malé prodejně přímo v dílně. Současná nabídka rodinné dílny Danzingerových se zdaleka neomezuje pouze na výrobu metráže a šití výrobků. Součástí dílny je malé muzeum s ukázkou technologie a výrobních nástrojů, kde může návštěvník zjistit celou řadu zajímavých informací. Mimo to můžeme vidět „modrobílý stánek“ na celé řadě řemeslnických prezentací a speciálních akcí muzeí. Výrobky byly prezentovány na souborných výstavách v Bruntále, Jílovém u Prahy a Mladé Boleslavi, v roce 2001 si modrotisk z této dílny mohli prohlédnout návštěvníci výstavy pořádané Etnografickým ústavem v Lublani ve Slovinsku.

Jiří Danzinger
Křtěnovská 175
679 74 Olešnice na Moravě
tel. 777 908 404
www.modrotisk-danzinger.cz